

Péče, praktická opatření, možnosti financování

- Obnova a péče o mokřadní biotopy
 - tůně
 - rybníky
 - podmáčené louky
- Revitalizace vodních toků

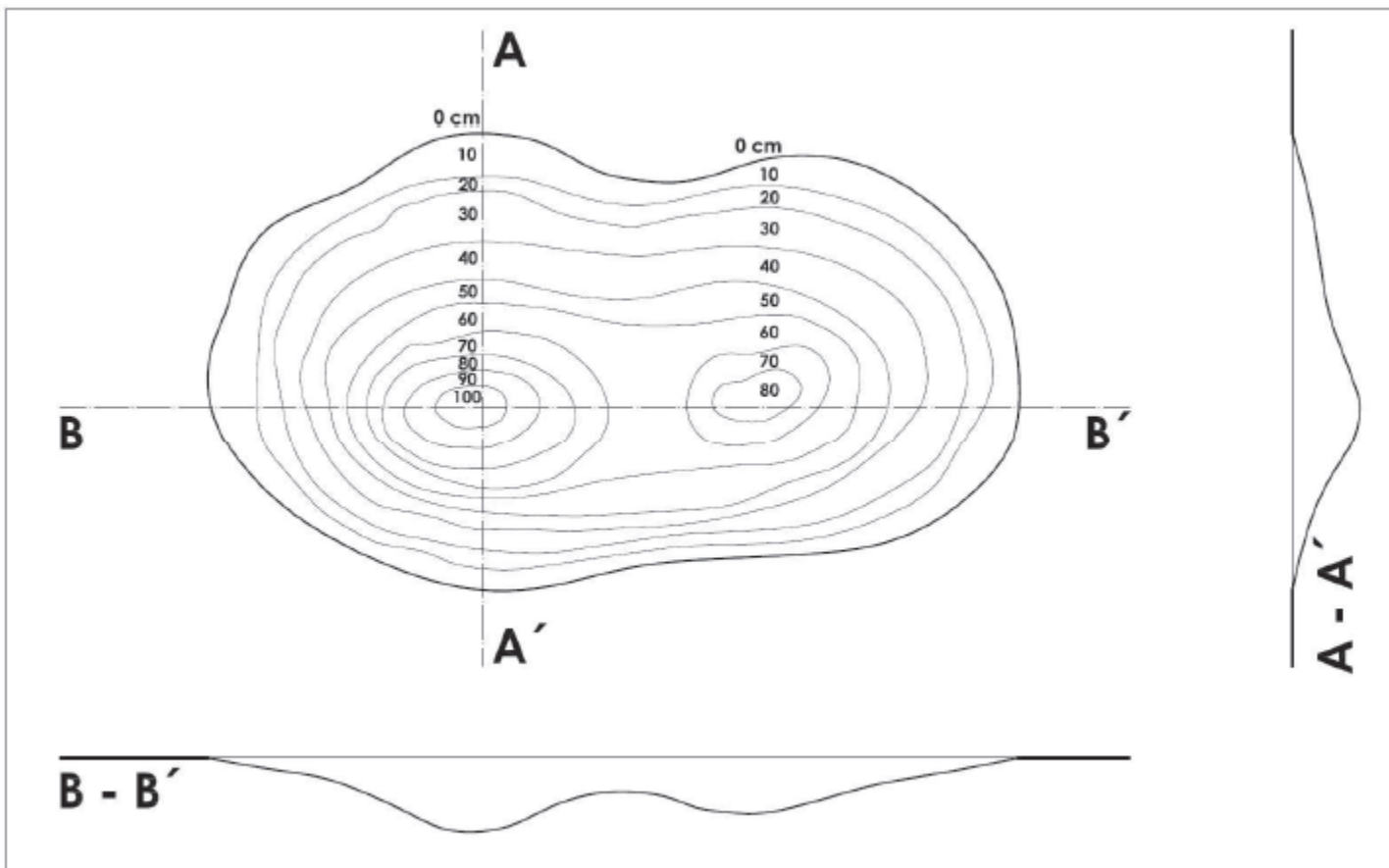
Vytváření nových tůní

- vhodné místo s vysokou hladinou spodní vody
- pozvolný sklon břehů (gradient měnících se podmínek)
- hloubka max. 1,5 m, smysl mají i mělké plošky cca 20 cm
- nejdůležitější prohřívaná voda do 50 cm hloubky
- ideální více různorodých tůní v jedné lokalitě
- bez rybí obsádky
- bagrem či ručně (malé tůně, nepřístupný terén)
- ne v blízkosti frekventovaných komunikací
- plochu dna a břehů neupravovat – variabilita, úkryt
- není vhodné velké množství dřevin v okolí (stín, opad)

Vytváření nových tůní

Příklady nových tůň

tůň na podmáčené louce v
Mikulášovicích, rozměr 3 x 4 m

tůň u Dolní Chříbské rok po realizaci

Příklady nových tůní

lokalita před a po realizaci tůně v PR Arba u Srbské Kamenice

Příklady nových tůň

tůň u Brtníků před realizací, krátce po realizaci a 10 měsíců po realizaci

Příklady nových tůň

nová tůň v Ostrově u Tisé
pár dní po realizaci

tůň necelé 3 měsíce po
realizaci

Příklady nových tůň

nová tůň v Ostrově u Tisé 5 dnů po realizaci

Obnova zazemněných tůní

- v případě, že v blízkosti nelze udělat novou
- i zazemněná tůň může být biotopem pro určité druhy
- kontrola, zda nejsou přítomni obojživelníci
- ideálně by měl zůstat kousek sedimentu zachován
- proředění porostu a vytrhání rákosu

Obnova zazemněných tůní

obnova zazemněné tůně v PR Arba u Srbské Kamenice

Rybníky

Pokud mají plnit ekosystémovou a krajinotvornou funkci:

- pozvolný sklon břehů bez opevnění
- co největší podíl litorálního pásma
- plynulá návaznost na okolní terén a případné mokřadní biotopy
- technické prvky volit s rozumem, využití přírodních materiálů
- u menších rybníků s nižšími průtoky a možností rozlivu netřeba dimenzovat výpustná zařízení a přelivy na povodňové vlny
- pouze extenzivní chov ryb
- zamezit splachům z okolí

Revitalizace rybníka Lesní I u Rumburku

Obnova rybníka v Doubici

Podmáčené louky

- druhově bohaté biotopy - (nebyly intenzivně obhospodařované)
- nutný pravidelný management - zabránění sukcesi
 - ruční kosení min. 1x ročně, odklizení pokosené hmoty
 - odstraňování náletových dřevin

V minulosti:

- toky napřimovány a prohlubovány
- koryta opevněna, často i zatrubněna
- pravidelný podélný i příčný profil
- délka toku zkrácena, sklon se vyrovnával stupni ve dně
- izolovány od okolních biotopů
- voda byla z krajiny rychle odvedena pryč

Revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v PR Černá louka

- žadatel AOPK ČR
- OPŽP, oblasti podpory 6.4 - “Optimalizace vodního režimu krajiny“
- v letech 2009 – 2010
- výše příspěvku z EU 6.533.010,- Kč
- součástí mezinárodně významného mokřadu Krušnohorská rašeliniště
- předmět ochrany: vlhké, rašelinné horské louky, zvláště chráněné a ohrožené druhy, zachovalá krajina typická pro východní Krušné hory
- v 60 – 80 . letech meliorace okolních luk, napřímení, zahloubení Černého potoka a jeho přítoků

foto Bohumil Červený, 1961
Mokřadní potok

foto Bohumil Červený,
1961
Rašelinný potok

Hlavní cíl revitalizace:

- optimalizace vodního režimu
- zvýšení retenční schopnosti krajiny
- zlepšení krajinotvorného hlediska
- podpora biodiverzity
- dokončení opatření z let 2001-2003

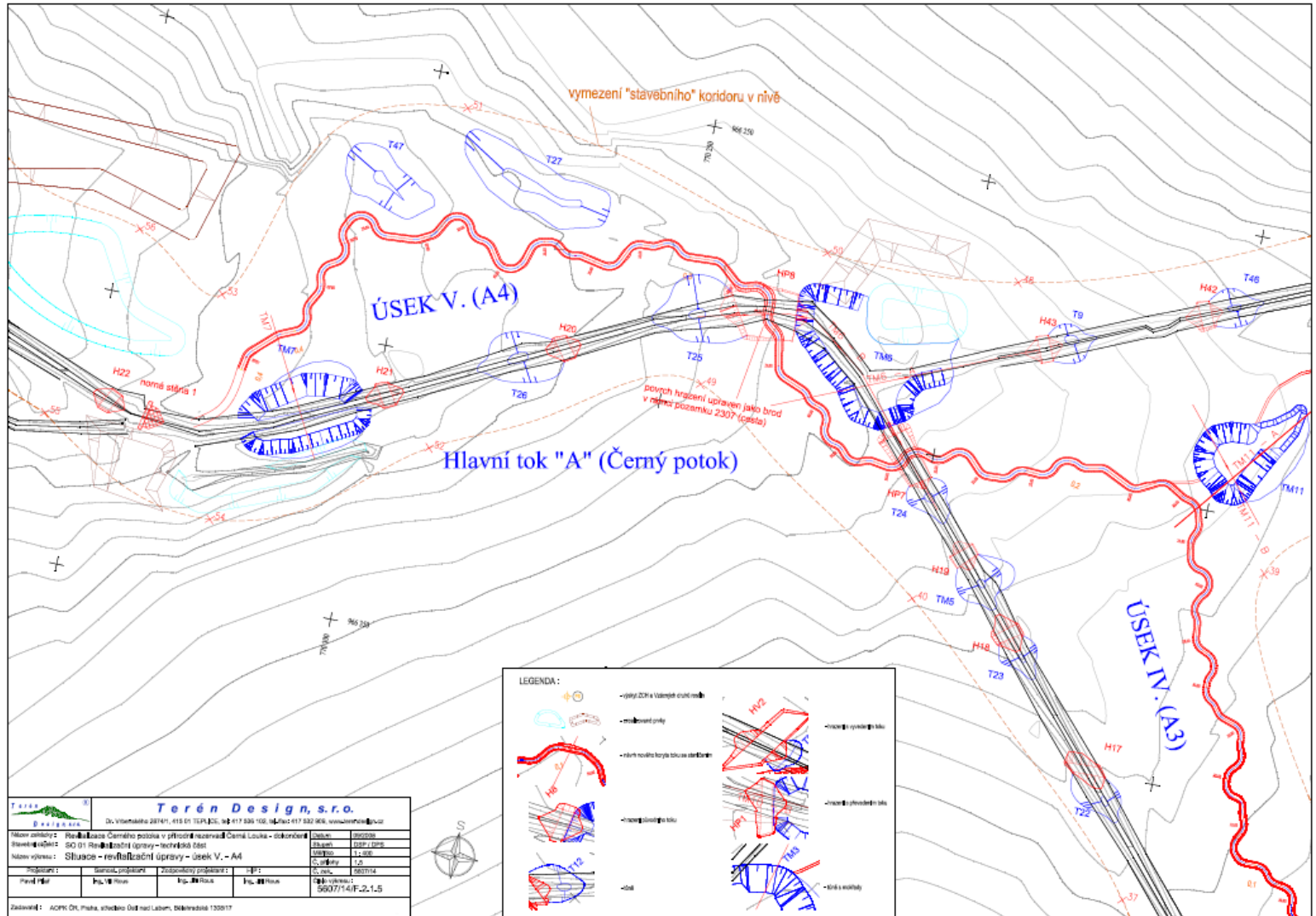

Revitalizace koryta:

- zasypání technického koryta + soustava tůní
- nové meandrující koryto (na Q30d)
- **obnovení členitosti**
- **snížení kapacity**
- **snížení sklonu**
- střídání tišin s proudnými úseky
- umožněn rozliv do nivy

terénní práce srpen – říjen 2009

- vytvoření přehrážek na zmeliorovaném toku
 - dřevěné hrazení, geotextilie, zemina, kameny, drny
- nová koryta v oblasti původního toku - hloubka 20 cm, šířka 40 - 100 cm
- vyvedení toku volně do krajiny
- propojení tůní

jaro 2010

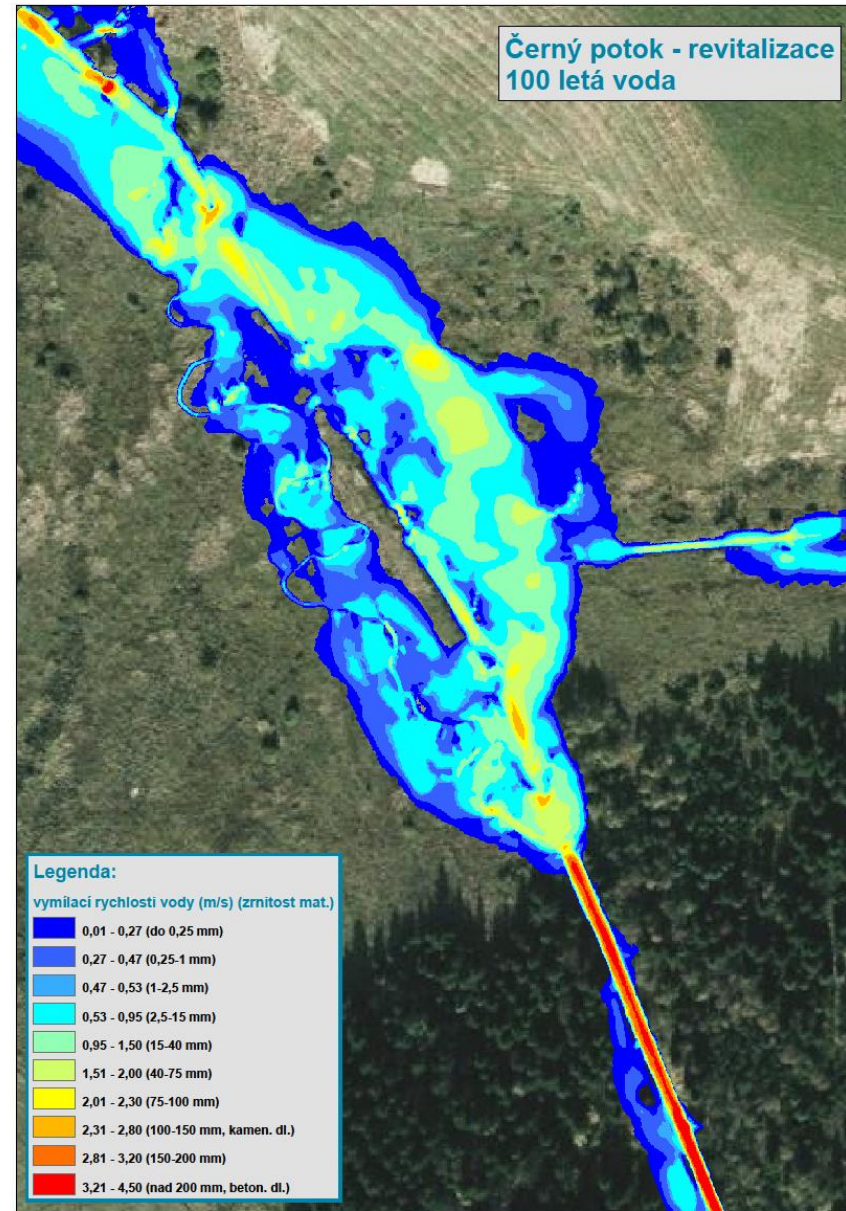

Model znázorňující zvýšení retenční schopnosti krajiny při průtoku 100-leté vody

Autor: Ing. Vít Rous

jaro 2011

jaro 2012

vývoj lokality

Revitalizace pravobřežního bezejmenného přítoku Bynoveckého potoka

- žadatel Lesy ČR, s.p.
- OPŽP, oblasti podpory 6.4 - “Optimalizace vodního režimu krajiny“
- realizace 2013 - 2014
- celkové uznatelné náklady 1,9 mil. Kč
- tvorba nového, mělkého koryta toku (500 m)
- původní, technicky upravené koryto částečně zasypáno, vznik systému tůní a mokřadů
- úprava suchého poldru na tůň s přetékanou hrází
- úprava stávajícího rybníku
- navazovala II. etapa – revitalizace v intravilánu obce

Cíl projektu:

- zadržení vody v horních partiích toku
- eliminace povodňových stavů v dolní části toku v obci Nová Oleška

Možnosti financování

státní dotace: méně nákladné akce, např. tůně,
management mokřadních luk

Program péče o krajinu (PPK)

Program obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)

- žadatelé: AOPK ČR, Správy NP, fyzické, právnické osoby, organizační složky státu
- žadatel musí prokázat právní vztah k pozemkům (vlastník, nájemce, souhlas vlastníka)
- až 100% dotace, ceny dle ceníků AOPK ČR

<http://www.dotace.nature.cz/prehled-programu.html>

Operační program životní prostředí (OPŽP)

- evropský dotační program
- prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
 - podprogram 4.2: Posílení biodiverzity – speciální péče o cenné biotopy, např. rašeliniště, speciální péče cílená na podporu vzácných druhů a jejich biotopů
 - nebo 4.3: Posílení přirozené funkce krajiny - obnova konektivity vodního toku s nivními biotopy, obnova a vytváření vodních prvků v krajině s ekostabilizační funkcí
- výše podpory max. 85 %

<http://www.opzp.cz/>

Děkuji za pozornost

Ing. Veronika Bohuňková

veronika.bohunkova@nature.cz

**AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY**

www.nature.cz

